

SKOOTTERI

1/2022

SKO-PÄIVÄT
KUOPIO 2022

SISÄLLYSLUETTELO 1/2022

- 3 Pääkirjoitus / Ledare
- 4 SKO-päivät ovat täällä taas!
- 8 SKO:n nimi uudistui
- 9 Digimentori auttaa opettajia teknologiahaasteissa
- 10 Opintojen ohjaustyö ylemmissä amk-tutkinnoissa
- 12 Opiskelijan arviointi on oikeudellista toimintaa
- 14 Pääluottamusmiehen tehtävä on monipuolinen kokonaisuus
- 16 Duunissa Dubaissa
- 16 Ammattikorkeakoulun tutkintolautakunta on näköalapaikka opiskelijan oikeusturva-asioihin
- 18 Uutta tarvetta muotoiluajattelulle

Kuopiossa on perehdytty tosissaan SKO-päivien teemaan, se näkyy muun muassa paljettien säihkeenä.

4

12 Mervi Vuolas kokee, että luova työ on ollut hyvä vastapaino ja henkireikä ilman ulkopuolelta tulevia rajoitteita tai vaatimuksia.

PÄÄKIRJOITUS

Yhteisöllisyyttä SKOssa

Kirjoittaessani tätä pääkirjoitusta maailmalla kuohuu sotatoimien vuoksi. Mielessä käy pelko tulevaisuudesta ja monet meistä tuntevat syvää sympatiaa sodan uhreja kohtaan. Kaikesta tästä huolimatta myös normaalin arjen on jatkuttava, myös SKOn toiminnassa.

OAJ:n valtuustovaalit ovat meneillään ja ennakköäänestys päättyy 14.3. Jos et jostain syystä ehtinyt äänestää ennakkoon, sinulla on mahdollisuus antaa arvokas äänesi SKOn ehdokkaalle vielä 4.–5.4. olevassa varsinaisessa vaalissa, joka on myös sähköinen. Meille SKOna on todella tärkeää saada äänestysprosentti korkeaksi ja sillä tavoin mahdollisimman monta omaa edustajaamme OAJ:n valtuustoon seuraavaksi nelivuotiskaudeksi päättämään isoista linjauksista koko järjestön tasolla.

OAJ:n sopimusneuvottelut ovat parhaillaan käynnissä. Toivotaan, että saamme uudet sopimukset tehtyä ilman, että on turvauduttava työtaistelutoimiin. Neuvotteluasetelma on tiukka, kuten usein aiemminkin. Neuvottelijat tekevät pitkää päivää työstäen mahdollisimman hyviä neuvottelutuloksia, jotka OAJ:n hallitus sitten kaikkien OAJ:ta koskevien sopimusten osalta joko hyväksyy tai hylkää. Vasta hallituksen hyväksynnän jälkeen meillä on voimassa oleva sopimusolemassa.

Pitkään odotetut SKO-päivät ovat jo tosi lähellä ja Kuopiossa hiotaan vielä viimeisiä yksityiskohtia, jotta vieraila olisi mahdollisimman elämyksellinen, yhteisöllinen ja ainutlaatuinen tilaisuus koettavanaan. Toivotaan, että jäsenemme ympäri maata innostuisivat tulemaan Kuopioon isolla joukolla kuulemaan mielenkiintoisia luentoja ja osallistumaan workshoppeihin, verkostoitumaan ja vaihtamaan ajatuksia kollegoiden kanssa.

Nähdään Kuopiossa!

Ulla

puheenjohtaja

P.S. Huomasithan, että SKOn nimi on vaihtunut; olemme SKO – korkeakoulujen ja toisen asteen opettajat ry. Lue blogini, jossa avataan nimenmuutoksen syitä ja tarpeita enemmän.

LEDARE

Social gemenskap i SKO

Då jag sitter och skriver det här härjar olika krigsoperationer ute i världen. I mina tankar finns en rädsla för framtiden och många av oss känner djup sympati med krigets offer. Trots allt detta måste en normal vardag fortsätta, så även inom SKO:s verksamhet.

OAJ:s fullmäktigeval pågår och förhandsröstningen avslutas 14.3. Om du av någon anledning inte hann förhandsrösta, kan du ge din värdefulla röst till en SKO-kandidat ännu 4–5.4 i det egentliga valet, som också förrättas elektroniskt. För SKO är det ytterst viktigt att uppnå ett högt valdeltagande och på det sättet få in så många egna representanter som möjligt som är med och drar upp nya riktlinjer på organisationsnivå under följande fyra år i OAJ:s fullmäktige.

OAJ:s avtalsförhandlingar pågår som bäst. Vi hoppas få till stånd nya avtal utan att vara tvungna att ty oss till stridsåtgärder. Förhandlingspositionen är stram, precis som så ofta tidigare. Förhandlarna jobbar långa dagar för att uppnå bra förhandlingsresultat som OAJ:s styrelse sedan antingen godkänner eller förkastar. Först efter ett styrelsegodkännande har vi avtal som faktiskt gäller.

De efterlängtrade SKO-dagarna är verkligen snart här och i Kuopio finslipar man på de sista detaljerna för att gästerna ska få var med om en upplevelserik och unik tillställning med mycket social gemenskap. Vi hoppas att våra medlemmar runt om i landet inspireras och kommer till Kuopio i stora grupper för att delta i workshoppar och lyssna på intressanta föreläsningar samt för att nätverka och utbyta tankar med sina kollegor.

Vi ses i Kuopio!

Ulla

Ordförande

PS. Du har väl lagt märke till att SKO bytt namn; vi är nu SKO – högskolornas och andra stadiets lärare rf. Läs min blogg där jag berättar mer om namnbyttets orsaker och behov

SKO ry:n järjestölehti • www.oaj.fi/sko • Aikakauslehtien Liiton jäsen ISSN 0786-9118

Toimisto
Rautatieäisenkatu 6
00520 Helsinki

Järjestösihteeri
Elisa Ruponen
Puh. 040 752 9173

Puheenjohtaja
Ulla Kangasniemi
Puh. 040 512 4914
ulla.kangasniemi@lapinamk.fi

Päätoimittaja
Katja Remsu
Puh. 040 515 5807
skooteritoimitus@gmail.com

Kannen kuva:
Savonia-ammatti-
korkeakoulu

Ulkoasu ja taitto
Niina Linna Design

Skootteri ilmestyy digitaalisena neljä kertaa vuodessa.

Ilmoitushinnat

2/1 1924 €
1/1 1265 €

1/2 935 €
1/3 660 €
1/5 330 €

ILMESTYMISAIKATAULU

Nro Aineistot Ilmestyy

1/2022	15.2.	Maaliskuu
2/2022	15.5.	Kesäkuu
3/2022	15.9.	Lokakuu
4/2022	15.11.	Joulukuu

SKO-PÄIVÄT OVAT TÄÄLLÄ TAAS!

Yhdessäoloa, raikuvaa naurua, hyvää tekemisen meininkiä sekä mielenkiintoista ohjelmaa hyvinvoinnin ja kestävän tulevaisuuden teemalla.

Vuoden 2022 SKO-päivät järjestetään 8.–10.4. Savon sydämessä Kuopiossa. Kuopion tavoitteena on olla hyvinvoinnin keulakaupunki, ja tänä vuonna SKO-päivien teemana toimivatkin hyvinvointi sekä kestävä tulevaisuus. Tapahtumassa on luvassa korkealaatuista ohjelmaa teemaan ja koulutukseen liittyen, verkostoitumista sekä mukavaa yhdessäoloa virkistytymisen merkeissä.

Tapahtuma starttaa perjantaina 8.4. yhteisellä

lounaalla ja päivä jatkuu luennoilla. Luennoissa päästään käsiksi mielenkiintoisiin aiheisiin, kuten nukkumisen tärkeyteen ja siihen, kuinka voit itse vaikuttaa omaan jaksamiseesi. Lauantaina luvassa on erilaisia työpajoja tapahtuman teemaan liittyen. Näissä pajoissa nauru raikuu ja hyvä tekemisen meininki on taattu! Ilta huipentuu Scandic-hotellissa järjestettävään juhla-galaan, jonka teemana on iloinen 1920-luku. Nappaa siis mukaan SKOlainen kaverisi ja tule viihtymään!

Kuopion SKO-päiviä ovat rakentaneet niin opiskelijat kuin opettajatkin. Tämän vuoden päivien teemana ovat hyvinvointi ja kestävä tulevaisuus.

SKO-päivien puheenvuorot

Ilkka Kettunen on muotoilija, tutkija, kirjailija, sekä yliopettaja Savonia-ammattikorkeakoulussa. Hänen kiinnostuksen kohteitaan ovat muotoilujohtaminen, muotoilun tutkimusmenetelmät, autoetnografia ja sensemaking. Kettunen pitää perjantaina puheenvuoron teemalla merkityksellinen muotoilu. Hänen ajatuksiinsa ja elämään voitte tutustua etukäteen nettisivuilla www.aatepaja.fi.

Henri Tuomilehto on tunnettu unilääkäri ja dosentti sekä hyvän unen lähettiläs. Jo 15 vuoden ajan hän on tutkinut unta, unen vaikutuksia terveyteen ja ennen kaikkea sitä, kuinka ihminen itse voi parantaa nukkumistaan ja jopa olemassa olevia unihäiriöitä. Tuomilehto pitää SKO-päivillä puheenvuoron *Nukkumalla menestykseen*, mikä on myös hänen kirjansa (Tammi 2019) nimi.

Mika Sutinen on palkittu suomalaisen yrittäjä ja pitkän linjan toimitusjohtaja, joka tunnetaan luovuudestaan sekä erinomaisesta johtamisestaan. Tänä päivänä Sutinen on myös puhuja ja hän vieraillee SKO-päivillä lauantaina. Hänet on palkittu toimitusjohtaja-aikanaan monilla palkinnoilla, joista osa on osoitettu hänen henkiinherättämälleen Musti ja Mirri -ketjulle. Hän toimi ketjun toimitusjohtajana 2010–2017, jolloin hän uudisti ja laajensi Mustin ja Mirrin toimintaa merkittävästi, muun muassa voittamalla sille vuonna 2017 Vuoden parhaan asiakaskokemus -palkinnon ja itselleen Vuoden liikemies -palkinnon.

Mervi Vidgren on Savonia-ammattikorkeakoulun rehtori, joka pitää SKO-päiville avauspuheen lauantaina 9.4. ja kertoo Savonian Great Place to Work -tavoitteesta. Vidgren toimi Savonia-AMK:n opetuksesta vastaavana vararehtorina vuodesta 2009 vuoteen 2013.

Sitä ennen hän toimi Savonian Iisalmen tulosalueen tulosaluejohtajana. Koulutukseltaan Vidgren on filosofian tohtori.

Jyri Wuorisalo on Savonia-ammattikorkeakoulun Tki-asiantuntija. Perjantaina SKO-päivillä kuullaan Wuorisalon luento aiheesta kestävä tulevaisuus, joka onkin mainio johdatus koko SKO-päivien teemaan.

SKO Savo ry:n puheenjohtaja Hannu Oksanen odottaa tulevilta SKO-päiviltä etenkin yhdessä olemisen hyvää tunnelmaa.

Haastattelimme tuleviin SKO-päiviin liittyen Savonia-ammattikorkeakoulun muotoilun lehtoria sekä SKO Savo ry:n puheenjohtajaa Hannu Oksasta.

Oksanen on aloittanut opettajanuransa vuoden 1994 syksyllä, josta lähtien hän on kuullut myös SKO-yhdistykseen. Aiemmin kulttuuriopettajilla sekä kauppaopettajilla oli omat yhdistykset, jotka lyöttäytyivät myöhemmin yhteen Suomen kauppa- ja kulttuuriopettajien yhdistykseksi. Oksanen toimi aiemmin hallituksen sihteerinä, mutta tuli puhutuksi ympäri puheenjohtajan rooliin paikan ollessa vapaana.

– Tässä on nyt viimeiset kaksi vuotta ollut korona, eikä viime aikoina ei ole ollut sellaisia suuria tapahtumia tai highlightteja, Oksanen kertoo kuluneista puheenjohtajan vuosista. –Mutta yhdistyksen kevätkokous vuonna 2021 jäi mieleen: siellä oli mukavasti osallistujia. Ihmisiä houkutteli paikalle Kuopion Saanan saunat ja hyvä ruoka. Ja tietenkin kaikki muu sisältö, Oksanen lisää.

Oksanen kertoo, että nimenomaan tapahtuman teemanakin olevat hyvinvointi ja kestävä tulevaisuus ovat hänelle ennemminkin elämäntapoja. –Oma

ja muiden terveys tulee vuosi vuodelta tärkeämmäksi ja sitä pyrkii miettimään arjessa. Yhtä tärkeää on myös ympäristö sekä luonto, siksi kestävä kehitys kuuluu tiiviisti arkeen, Oksanen sanoo. –Ihmissen elämä on loppujen lopuksi aika lyhyt. Omalla toiminnallaan jokainen voi kuitenkin vaikuttaa tulevaan, Oksanen summaa.

Savonia-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden rooli tulevien SKO-päivien järjestämisessä on ollut suuri. Oksanen kertoo, että tapahtuman järjestäminen yhdessä opiskelijoiden kanssa on ollut antoisaa.

– Opiskelijat ja opintojaksot ovat vieneet tapahtuman suunnittelua eteenpäin. Voisi melkein sanoa, että ilman opiskelijoita tapahtumaa ei edes olisi. Tapahtuman suunnittelu ja järjestäminen linkittyy suoraan opetukseen sekä kurssien sisältöön ja se onkin osallistanut niin muotoilu- kuin restonomiopiskelijoita.

Oksanen odottaa tulevilta SKO-päiviltä mukavaa sisältöä, iloisuutta ja yhdessä olemisen hyvää tunnelmaa.

Ensimmäinen SKO-päivien reissu ja hyvät eväät koko matkalle ovat jääneet mukavana muistona mieleen.

– Heti kun bussiin astui, huomasin hyvän meiningin, Oksanen muistelee pilke silmäkulmassa.

Tapahtumassa loistaa monipuolinen yhteistyö

Savonia-ammattikorkeakoulun opiskelijat ovat olleet aktiivisesti mukana SKO-päivien järjestämisessä. Suunnittelu lähti liikkeelle Tapahtuman muotoilu -kurssilla, jolla opiskelijat alkoivat hahmotella päivien sisältöä, yleisilmettä sekä teemaa. Työskentely jatkui toisen opiskelijaryhmän kanssa graafisen suunnittelun kurssilla, jossa laadittiin SKO-päivien visuaalinen ilme. Kurssilla suunniteltiin tapahtumalle mm. erilliset logot yleisilmeelle sekä gaalalle, verkkosivut ja graafinen ohjeisto. Muutama

muotoilun opiskelija jatkoi projektia vielä työharjoittelun kautta kurssin päätyttyä.

Työharjoittelussaan he ovat päässeet tuottamaan digi- ja painomateriaalia tapahtumaan liittyen sekä tekemään tiivistä yhteistyötä restonomiopiskelijoiden kanssa. Yhteistyön tuloksena syntyy näyttävät ja herkulliset tarjottavat Microkadun kampukselle. Kaikkien opiskelijoiden työskentelypanos konkretisoituu kevään aikana, jolloin projektikonaisuus saadaan esille Kuopion SKO-päiville.

Matkalla hyvän elämän pääkaupungiksi

Haastattelimme Kuopion apulaiskaupunginjohtajaa Pekka Vähäkangasta, jonka palvelualueita ovat hyvinvoinnin edistäminen sekä kasvun ja oppimisen palvelut.

Positiivisella kulttuurisella toiminnalla on myönteinen vaikutus hyvinvointiin. Kulttuurisessa tekemisessä ja harrastamisessa on avartavaa näkemystä, esimerkiksi kulttuurihistoriallisella museokäynnillä voi hahmottaa omaa kulttuurista taustaa tai taidenäyttelyssä peilata omia tunteita ja ajatusmaailmaa. Parhaimmillaan kulttuuri lisää kauneuden kokemuksia, positiivisia tunteita ja auttaa irtautumaan arjesta.

Kuopio on kestävä tulevaisuuden näkökulmasta asuinympäristönä mitä loistavin. Luonto on lähellä ja tiiviillä kaupunkialueella palveluyhteiskunta on kehittynyt hyvin pitkälle. Kuopion

ympäriellä on myös maaseutualueita ja pieniä maaseututaajamia, joissa voi vaihtoehtoisesti asua. Vähäkankaan mukaan se luo hyvinvointia, että ei tarvitse mennä muiden mukana, vaan voi miettiä, minkälaisessa paikassa itse haluaa asua. Väestöjen ja asuinalueiden väliset erot ovat pieniä, mikä mahdollistaa hyvät liikunta- ja kulttuuriharrastusolosuhteet, laajaa ja monipuolista koulutustarjontaa unohtamatta.

Vähäkangas suosii joukkoliikenteen käyttöä, jota pystyy hyödyntämään ympäri kaupunkia. Lyhyiden välimatkojen ansiosta pyörällä ja kävellen pääsee helposti siirtymään paikasta toiseen. Kesällä Kuopio tarjoaa sähköpyörien käyttömahdollisuuden.

– Meillä on hyvät mahdollisuudet valita luonnonläheistä elämää ja kestäviä tapoja elää ja toi-

mia, Vähäkangas sanoo.

Kuopio on pitkään ollut mukana WHO:n healthy city -verkostossa, jonka kautta saadaan laajasti hyvinvointitietoa.

– Me olemme matkalla hyvän elämän pääkaupungiksi 2030, kertoo Vähäkangas.

– Kuopiolaisille kaupunki tarjoaa monipuoliset asumismahdollisuudet luonnon ja vesistön äärellä. Kuopiosta löytyy Suomen ensimmäinen luonnonsuojelukohde Puijo, se on meille semmoinen ylpeys, jota pitää vaalia, sanoo Vähäkangas.

Myös muut luonto-kohteet ovat tärkeitä niin fyysisen kuin psyykkisenkin hyvinvoinnin kannalta. Viime vuonna Kuopiossa käynnistettiin Mieliteko-hanke, jonka tarkoitus on lisätä mielen hyvinvointia ja vähentää syrjäytymisvaaraa erityisesti työttömien kohdalla. Kaksi elettyä korona-

vuotta on korostanut yhteisöllisyyden merkitystä. Ihmisillä on ollut kaipausta normaaliaikaan ja halua päästä ravintoloihin sekä kulttuuritapahtumiin.

Koronan myötä kuitenkin etätyömahdollisuudet ovat parantuneet ja vähentäneet työpaikkaliikennettä kestävästä näkökulmasta. Ihmisillä on selkeä tarve yhteisöllisen toiminnan palauttamiseen, sosiaaliseen kanssakäymiseen, yhdessä kokemiseen ja yleisönä osallistumiseen.

– Yksin ei tarvitse olla! Sanoo Vähäkangas.

SKO-päivien kaupungin vastaanotto on perjantaina Kuopion museolla Kantissa ja Vähäkangas toivottaa kaikki tervetulleeksi Kuopioon.

– Nähdään siellä!

Teksti: Heidi Welin, Linnea Ratinen, Oona Pappila & Janna Rissanen

SKO-päivät | KESTÄVÄ TULEVAISUUS JA HYVINVOINTI

Kuopio 8.–10.4.2022

Perjantai 8.4.2022

12.00–13.00	Ilmoittautuminen aulassa ja lounas Antell Roundissa Microkatu 1, Kampussydän SKO-päivien avaus ja luennot
13.15–13.30	Ulla Kangasniemi & Hannu Oksanen SKO-päivien avaus
13.30–14.00	Jyri Wuorisalo Kestävä tulevaisuus
14.00–14.30	Ilkka Kettunen Merkityksen muotoilu
14.30–14.45	Tauko
14.45–15.45	Henri Tuomilehto Nukkumalla menestykseen
15.45–16.15	Kahvit Kampussydän (Skumpat uusille jäsenille viiniluokassa)
16.15	Kuljetus keskustaan & hotelleille
18.30–19.45	Kaupungin vastaanotto, Kantti Museokatu 1 Musiikkiesitys Pekka Vähäkangas, apulaiskaupunginjohtaja kaupungin tervehdys Sanna Reinikainen, museolehtori Kuopion museon tervehdys Cocktail buffet & musiikkia

Lauantai 9.4.2022

8.15–9.00	Kuljetukset Savonia-ammattikorkeakoululle Microkatu 1, Kampussydän
9.00–9.30	Smoothie Juhlapäivä Musiikkia
9.30–10.00	Ulla Kangasniemi & Arto Anetjärvi SKOn tervehdys ja ansiomerkit
10.00–10.20	Mervi Vidgren Savonia-AMK 30 vuotta – Great Place to Work
10.20–10.30	Opiskelijoiden tervehdys Savonia-AMK 30 vuotta – Great Place to Study
10.30–10.45	Musiikkia
10.45–11.45	Tauko Mika Sutinen Mistä syntyy Muutosvoimaa? – miten synnyttää pysyvää muutoksenkyvykkyyttä yksilönä ja organisaatioina
11.45–12.45	Lounas Antell Round
13.00–14.00	Kestävä tulevaisuus ja hyvinvointi pajat 2 x 25 min. Paja 1 Raisa Leinonen & Laura Pakarinen Digital & Circular Fashion House Paja 2 Savonia-AMK, Muotoilu Asustepaja illan teeman innoittamana Paja 3 Lignell&Piispanen Kova Tee -tasting & yrityksen esittely Paja 4 Tuovi Moilanen Nauruterapia
14.00–14.30	Kahvit Makeaa
14.30–15.30	Kestävä tulevaisuus ja hyvinvointi pajat 2 x 25 min Paja 1 Raisa Leinonen & Laura Pakarinen Digital & Circular Fashion House Paja 2 Savonia-AMK, Muotoilu Asustepaja illan teeman innoittamana Paja 3 Lignell&Piispanen Kova Tee -tasting & yrityksen esittely Paja 4 Tuovi Moilanen Nauruterapia
16.00	Kuljetus hotellille
18.30	Juhlagala Hotelli Scandic Alkumalja Illallinen Charleston-musiikkia ja tanssia

Sunnuntai 10.4.2022

9.00–11.00	Aamupala/brunssi
11.00	Lähtösanat ja kotimatka alkaa

SKO:n nimi uudistui

SKO ry on nyt Suomen korkeakoulujen ja toisen asteen opettajat ry.

SKOn valtuuskunta päätti marraskuun 2021 kokouksessaan muuttaa liiton sääntöjä siten, että liiton nimi on jatkossa SKO - Suomen korkeakoulujen ja toisen asteen opettajat ry. Sääntöjen mukaan nimestä voidaan käyttää myös lyhennettä SKO.

Taustalla epäselvyys nimestä

Ennen nimimuutosta liitto ehti toimia noin kahden vuoden ajan nimellä SKO ry, joka otettiin käyttöön vuoden 2020 sääntömuutoksen yhteydessä. Sääntömuutoksen tarkoituksena oli liiton jäsenpohjan laajentaminen myös muille kuin kaupan ja kulttuurin aloille.

Hyvin pian nimimuutoksen jälkeen kentältä alkoi kuulua palautetta siitä,

ettei pelkkä SKO ry tarkoita mitään. Tämä oli muun muassa vaikeuttanut liiton markkinointia. Uusille potentiaalisille jäsenille oli esimerkiksi jouduttu selittämään, että SKO tarkoittaa perinteisesti kauppa- ja kulttuuriopettajia. Kentän palautteen perusteella hallitus ryhtyi valmistelemaan liitolle uutta nimeä, jonka valtuuskunta syksyllä 2021 hyväksyi.

Jäsenyhdistyksien nimi- muutokset suositeltavia

SKOn jäsenyhdistykset päättävät itsenäisesti omista nimistään. Jäsenyhdistyksen olisi kuitenkin hyvä muuttaa nimeään, jos nimessä edelleen esiintyy kauppaopettajat tai kulttuuriopettajat.

OHJEITA SÄÄNTÖMUUTOKSEEN
LÖYTYY OSOITTEESTA : WWW.PR.HI/FI/FI/YHDISTYKSIREKISTERI.HTML
NEUVONTAA SAA MYÖS LIITON
TOIMISTOLTA: ELISA.RUPONEN
@OUTLOOK.COM

Kentällä on jo lukuisia yhdistyksiä, joiden nimi on yhteensopiva liiton uuden nimen ja tarkoituksen kanssa. Esimerkkeinä voidaan mainita Pirkanmaan SKO ry, Karelian ja Riverian SKO ry ja SKO Mikkeli ry.

Yhdistyksen nimen muuttaminen edellyttää jäsenyhdistykseltä sääntömuutosta yhdistyksen vuosikokouksen päätöksellä. Jäsenyhdistyksen kannattaa pyytää liiton toimistolta mallisääntöjä, jotka helpottavat uusien sääntöjen laatimista huomattavasti. Vuosikokouksen päätöksen jälkeen uudet säännöt rekisteröidään Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään yhdistysrekisteriin. Rekisteröinnin jälkeen uudesta nimestä tulee ilmoittaa myös liiton toimistoon.

Teksti: Atte Korte

Millaiseen
huomiseen
sinä haluat
säästää?

Nordea

Digimentori auttaa opettajia teknologiahaasteissa

Korona-aika on lisännyt etäopetusta korkeakouluissakin. Samalla teknologian käyttö on lisääntynyt harppauksin. Digimentori on open apuna teknologisissa haasteissa.

Mentorointi on yksi tunnettu osaamisen kehittämisen muoto organisaatioissa. Mentoroinnissa kokeneempi asiantuntija ohjaa ja perehdyttää muita erilaisissa organisaation toimintaan liittyvissä asioissa. Teknologisten asioiden ohjaamisen yhteydessä puhutaan yleensä digimentoroinnista. Kouluissa tämä tarkoittaa erityisesti opetusteknologioiden käytön kouluttamista ja ohjausta toisille opettajille.

Pelkkä teknologian hallinta ei koulumaailmassa kuitenkaan riitä, vaan digimentorointi pitää sisälleen erityisesti teknologian pedagogisen käytön osaamisen. Digimentorit ovat teknologioiden pedagogisen käytön asiantuntijoita. Yleensä digimentorit ovat opettajia, jotka ovat kokeneita teknologioiden käyttäjiä.

Digimentorin tehtävät ovat monipuoliset

Vaikka digimentorin pääasiallinen tehtävä on opettajien apuna toimiminen teknologisissa haasteissa, on digimentorin tehtäväkenttä varsin laaja. Digimentorin tehtäviin kuuluvat esimerkiksi uusien opettajien perehdyttäminen digipedagogiikkaan, sekä opettajien tukena toimiminen uusien teknologioiden ja oppimisympäristöjen käyttöönotossa. Konkreettisia tehtäviä voivat olla esimerkiksi Moodlen tai Exam-tenttityökalun käytön opastus, verkkokokousjärjestelmien käytön ohjaus tai opettajan ohjaaminen kurssin digipedagogiikan suunnittelussa.

Oppimisympäristöjä kehitettäessä käyttöön otetaan uusia teknologioita ja näiden käytössä opettajat tarvitsevat ohjaamista. Opetuksessa hyö-

KUVA: ADOBE

dynnetään yhä enemmän esimerkiksi immersivisiä teknologioita, kuten virtuaalitekniologiaa (VR). Virtuaalitekniologiaan liittyvien lasien käyttöönotto ja hyödyntäminen opetuksessa vaatii opettajilta opettelua ja ohjausta. Tässä digimentorit ovat hyvä apu opettajille.

Vaatimukset digimentorille

Digimentorointi vaatii osaamista opetusteknologioiden käytöstä sekä pedagogiikasta. Koulutus tietoteknologian alalta ei ole pahitteeksi, mutta itse opiskellen ja kokeillen perusteknologiat oppii hallitsemaan. Mentorilta vaaditaan ymmärrystä opetuksen suunnittelusta sekä hyvistä käytänteistä teknologioiden käytöstä opetuksessa.

Karelia-ammattikorkeakoulussa opettajien apuna toimii digimentoreita molemmilla kampuksilla. Digimentorit ovat opettajia eri aloilta, jolloin heillä on paras tietämys myös alakohtaisista

vaatimuksista teknologioiden suhteen. Kareliassa kehitetään parasta aikaa uusia oppimisympäristöjä erityisesti etäopetukseen ja XR-teknologioihin liittyen. Opetusvideoiden ja materiaalien tuottamista varten rakennetaan uusia helppokäyttöisiä studioita. Opetusvideoiden tuottamisen lisäksi ajankohtaisilla tällä hetkellä on myös podcast-teknologiat sekä niiden käyttöön liittyvät pedagogiset ratkaisut.

Vaikka teknologiat tuovat vaihtelua opetukseen, on tärkeää miettiä mihin tarkoitukseen ne soveltuvat ja millaisiin opetustilanteisiin ne tuovat todellista hyötyä. Digimentorina näihin kaikkiin teknologioihin pääsee tutustumaan ja auttamaan opettajia niiden käytössä. Samalla pääsee näkemään parhaat käytännöt, miten teknologiat mahdollistavat ja helpottavat opetusta.

Teksti: Mikko Hyttinen, lehtori, digimentori, Karelia-ammattikorkeakoulu

OPINTOJEN OHJAUSTYÖ YLEMMISSÄ AMK-TUTKINNOISSA

YAMK-opiskelijat viettävät usein niin kutsuttuja ruuhkavuosia suorittaessaan opintojaan. Tämä tuo monenlaisia haasteita opiskelijoiden ohjaustyöhön.

Ylempää ammattikorkeakoulututkintoa (YAMK) voi hakea opiskelemaan, kun ammattikorkeakouluopinnoista on ylemmän AMK-tutkinnon opintojen alkaessa vähintään kaksi vuotta aikaa. Keskimääräinen aika ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisesta opiskelijan pyrkiessä YAMK-koulutukseen on laskenut näinä vuosina, kun olen itse toiminut YAMK-opiskelijoiden kouluttajana ja ohjaajana sekä oman koulutuksen vastuuyliopettajana. YAMK-opiskelijoiden keski-ikä on arvioilta noin 30:n ikävuoden tienoilla heidän aloittaessaan opintonsa. Kyseessä ovat, minkä tahansa tiukankin määritelmään mukaan, aikuisopiskelijat. Heillä on opinnot aloittaessaan työkokemusta monesti jo useamman työnantajan palveluksesta, useilla on lisäksi esihenkilökokemusta.

Suurella osalla opiskelijoista on opintojen alkaessa vakituinen parisuhde, tai perhe, johon kuuluu puolison lisäksi lapsia. Osa opiskelijoista on lisäksi yhteiskunnallisesti aktiivisia joko erilaisen luottamustehtävien tai harrastusten kautta. Voidaan sanoa, että pääsääntöisesti YAMK-opiskelijat viettävät niin kutsuttuja ruuhkavuosia suorittaessaan opintojaan. Tämä tuo omia haasteita opiskelijoiden ohjaustyöhön.

Aikuisopiskelu ruuhkavuosina ei ole lähtökohtaisesti helppoa, opettajien onkin tärkeää ymmärtää opiskelijoiden arkea ja sitä todellisuutta, missä he elävät. Opiskelujen ohella saattaa

olla yhtä aikaa menossa työpaikalla vaikka YT-neuvottelut tai perheeseen saattaa olla tulossa perheenlisäystä. Tai sitten rakennetaan taloa tai vaihdetaan työpaikkaa kesken opintojen. Myös haasteelliset tilanteet lasten kanssa tai vaikka omien vanhempien omaishoitajuus saattavat olla sellaisia elämäntilanteita, joista on selvittävä samaan aikaan vaativienkin opintojen kanssa.

AIKUISOPISKELU RUUHKAVUOSINA EI OLE LÄHTÖKOHTAISESTI HELPPOA, OPETTAJIEN ONKIN TÄRKEÄÄ YMMÄRTÄÄ OPISKELIJOIDEN ARKEA JA SITÄ TODELLISUUTTA, MISSÄ HE ELÄVÄT.

On tärkeää ennakoida opiskelijoiden tulevia haasteita ja pyrkiä löytämään niihin ratkaisuja jo ennen kuin haasteet muuttuvat opintojen etenemisen esteiksi. Ensimmäiset merkit kohdatuista haasteista näkyvät yleensä aikuisopiskelijan selvittämättöminä poissaoloina tai palauttamattomina oppimistehtävinä.

On tärkeää opintojen alusta lähtien koko ajan seurata, miten opiskelijat edistyvät opinnoissaan. Esimerkiksi Moodleen palautetut oppimistehtävät, opintopisteiden kertyminen Peppi-järjestelmässä sekä Wihi-järjestelmässä näkyvä opinnäytetöiden eteneminen ovat opettajan ja opinto-ohjaajan päivittäisiä työkaluja, joiden avulla voidaan seurata opintojen edistymistä.

Hyvin opinnoissaan eteneviä opiskelijoita on kannustettava antamalla positiivista palautetta ja niitä opiskelijoita, joilla opinnot takkuavat, on tuettava. Tarvittaessa on voitava tehdä tiettyyn rajaan asti erityisjärjestelyjä opintojen edistämiseksi.

On selvää, että aikuisopiskelijoiden kanssa joustoa kaivataan erityisesti silloin, kun muun elämän haasteet tuovat kiviä opiskelupolulle. Mutta on samalla muistettava, että vaikka yleensä tiettyyn

rajaan asti voidaan joustaa, jo opiskelijoiden tasavertaisen kohtelun nimissä ei voida loputtomiin venyä yksittäisen opiskelijan tarpeiden ja aikataulujen edessä.

Erityisjärjestelyt ovat joissakin tilanteissa perusteltuja, mutta pitää muistaa, että ne kuormittavat, vaikka tarvittaessa opettajille voidaan resursoida lisätyötä, sillä jokainen valmistuva opiskelija lisää osaltaan ammattikorkeakoulun saamaa rahoitusta. Mikäli opiskelijan tilanne on sellainen, että sitä ei voi ratkaista pelkästään pedagogisella tasolla, on syytä matalalla kynnyksellä pyytää tukea tai apua esimerkiksi kuraattorilta tai korkeakoulupsykologilta. Opettaja tai opinto-ohjaaja eivät voi, eikä heidän tarvitse olla näiden erityiskoulutusta vaativien osaamisalojen ammattilaisia.

Ylemmässä AMK-tutkinnossa korostuu myös opinnäytetyön ohjaus. Tämä siksi, että opintojen ja erityisesti opinnäytetyön tarkoituksena on ohjata opiskelijat kohti EQF-kriteeristön tasoa 7. Opinnäytetyön ohjaukseen tuleekin resursoida ja panostaa alusta alkaen, ja ohjaajan velvollisuutena on pitää tutkintotason mukaisista vähimmäisvaatimuksista kiinni.

Opinto-ohjaajan tehtäviä tehdään ylemmässä AMK-tutkinnossa monesti oman opetustyön ohessa, siksi opinto-ohjauksen riittävä resursointi on erityisen tärkeää. Opinto-ohjausta tekevien yliopettajien ja lehtoreiden olisi hyvä saada koulutusta ja valmennusta työnantajaltaan näihin vaativiin erityistehtäviin. Viime kädessä ohjaukseen riittävästi panostamalla varmistetaan kunkin ammattikorkeakoulun tulosten saavuttaminen, mikä on kaikkien osapuolten etu.

Teksti: Kim Wrang, yliopettaja, Karelia-ammattikorkeakoulu. Wrang vastaa liiketalouden johtamisen ja liiketoimintaosaamisen YAMK-tutkinnon koulutuksesta

Innostavat liiketalouden oppimateriaalit tulevaisuuden ammattilaisille

Korkea-asteelle

Liike-elämän matematiikka
painettu ja e-kirja
Uudistettu

Eye for Business
digikirja

Gå med vinst! Affärssvenska för högskolor
painettu ja digikirja
Uudistettu

Toiselle asteelle

Linkki Työyhteisön viestintä
painettu ja digikirja
Uudistettu

Uusia toiminnallisuuksia digikirjoissa

- Interaktiiviset tehtävät voi tallentaa digikirjaan, ja opiskelija saa heti palautteen osaamisestaan.
- Opiskelija voi seurata edistymistään analytiikkanäkymästä.
- Tekstit ja kuuntelutehtävät voi kuunnella ääniraitana.
- Digikirjaan voi tehdä hakuja, korostuksia ja muistiinpanoja.
- Opettaja voi seurata opiskelijoiden edistymistä sekä arvioida tehtäviä ja antaa niistä palautetta.

Opiskelijan arviointi on oikeudellista toimintaa

Opiskelijan arviointi on yksi opettajan tärkeimmistä tehtävistä. Pedagogisen näkökulman lisäksi opiskelijan arviointi on oikeudellista toimintaa.

Arviointi on osa opetusta ja opetus on oikeudellisesti tosiasiallista hallintotoimintaa. Opiskelijoita arvioidessaan opettaja käyttää julkista valtaa, jolloin tulee noudattaa tarkasti lainsäädäntöä. Arviointiin liittyy lukuisia säännöksiä, jotka tulee huomioida. Arvioinnista on säädelty koulutuksia koskeissa laeissa ja asetuksissa. Esimerkiksi ammattikorkeakoulussa suoritettavasta arvioinnista on säännelty ammattikorkeakoululaissa (932/2014). Lisäksi kouluilla on omia sääntöjä ja ohjeistuksia, joissa arviointia on tarkennettu. Tärkeimpinä ohjeistuksina ovat koulujen opetussuunnitelmat sekä tutkintosäännöt.

Opettaja arvioi opiskelijan opintosuorituksia, joita ovat kaikki oppilaitoksen vaatimat suoritukset, kuten tentit, essee, oppimistehtävät ja erilaiset raportit. Arviointi jaetaan yleisesti formatiiviseen ja summatiiviseen arviointiin. Formattiivinen arviointi on opintojaksojen aikana annettavaa palautetta opiskelijalle, kuten ohjausta ja kannustamista oppimiseen liittyvissä asioissa. Summatiivisella arvioinnilla arvioidaan, kuinka hyvin opiskelija on saavuttanut opintojaksoille asetut tavoitteet. Arvioinnissa käytetään

yleensä arviointiasteikkoa, joka voi olla esimerkiksi 0–5 tai hyväksytty/hylätty.

Arviointikriteerit ohjaavat arviointia

Ennen opintojakson alkua opettaja laatii arviointikriteerit, joiden mukaisesti hän arvioi osaamistavoitteiden saavuttamista. Arvioinnin tulee olla monipuolista. Tällöin opintojakso voi sisältää useita arvioitavia suorituksia, jotka opettaja huomioi kurssin kokonaisarvioinnissa. Arvioinnin kohteesta on säädelty eri koulutuksia koskevilla laeilla ja arvioinnin kohteena on yleensä aina opiskelijan osaaminen. Arviointi ei saa kohdistua esimerkiksi opiskelijan persoonaan.

Lainsäädännöllä on lähtökohtaisesti pyritty varmistamaan arvioinnin oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus. Opettajan tulee esittää arviointikriteerit aina ennen opintojakson alkua ja käydä ne yhdessä opiskelijoiden kanssa läpi. Tällöin opiskelijat saavat tiedon siitä, kuinka heidän opintosuorituksiaan arvioidaan ja tämän ansiosta he voivat paremmin suunnitella myös omaa opiskeluaan ja ajankäyttöään. Opiskelijalla on aina oikeus saada tieto

Karelia-ammattikorkeakoulun rehtori Petri Raivolle (vas.) luovuttiin tuore teos opiskelijan arvioinnin haasteista, mukana Mikko Hyttinen ja Atte Korte (oik.).

siitä, kuinka opintojakson arviointiperusteita on hänen opintosuorituksensa sovellettu. Opettajan tulee tällöin perustella suorittamansa arviointi. Arvioinnin tulee olla myös tasapuolista. Tämä tarkoittaa sitä, että arviointikriteereitä tulee soveltaa jokaisen opiskelijan kohdalla samalla tavalla.

Poikkeaminen yhden opiskelijan arvioinnissa arviointikriteereistä asettaa muut opiskelijat eriarvoiseen asemaan. Arviointikriteereiden esittäminen ennakolta sekä arvioinnin perusteleminen lisäävät arvioinnin läpinäkyvyyttä.

Esteellisyys, tietosuoja ja oikeus hakea muutosta

Vaikka arviointikriteerit olisi kuinka tarkasti tahansa laadittu, on arviointi aina opettajan subjektiivinen näkemys siitä, kuinka hyvin opiskelijan opintosuoritukset täyttävät nämä ennalta annetut arviointikriteerit. Opiskelijan oikeusturvaan kuuluu, että arviointiin tyytymätön opiskelija voi hakea siihen muutosta

tekemällä oikaisuvaatimuksen. Muutosta haetaan ensi sijassa arvioinnin tehneeltä opettajalta.

Opiskelija voi tehdä arviointiin liittyen myös hallintokantelun, jos arviointi ei hänen mielestään ole ollut lainmukainen. Kantelu ei kuitenkaan ole varsinainen muutoksenhakekeino, eikä kantelun käsittelijällä ole oikeutta muuttaa tai kumota tehtyä arviointia. Kantelu voi johtaa esimerkiksi huomautuksen antamiseen opettajan lainvastaisesta menettelystä.

Opettajan on noudatettava arvioinnissaan hallinnon oikeusperiaatteita, eikä opettaja saa suorittaa arviointia esteellisenä. Opettaja ei saa arvioida esimerkiksi oman lapsensa opintosuorituksia, vaan arvioinnin suorittaa joku muu opettaja. Opettajan tulee ensisijaisesti itse arvioida, onko hän esteellinen suorittamaan arviointia.

Arvioinnissa tulee huolehtia myös tietosuojasta. Tietosuojalla tarkoitetaan erityisesti henkilötietojen suojaa. Henkilötietojen käsittelyssä tulee noudattaa

yleisen tietosuoja-asetuksen säännöksiä ja periaatteita. Opiskelijan henkilötietoja ovat kaikki tiedot, joiden perusteella opiskelija on tunnistettavissa. Opiskelijan henkilötietoja ovat myös tiedot arvioinnista. Opiskelijan henkilötietoja tulee käsitellä asianmukaisesti ja läpinäkyvästi. Arvioinnin yhteydessä ei saa käsitellä enempää opiskelijan henkilötietoja kuin on välttämätöntä. Ylimääräinen henkilötietojen käsittely on kielletty.

Opettajien tulisi tuntea arviointiin liittyvä sääntely

Opiskelijan arvioinnissa on noudatettava lainsäädäntöä, jolloin opettajien osaaminen arvioinnin oikeudellisista seikoista korostuu. Näihin seikkoihin pääsee tutustumaan esimerkiksi juuri julkaistun *Oppijan arvioinnin oikeudelliset perusteet* -kirjan avulla. Kirjassa on käsitelty kattavasti kaikki arviointiin liittyvät oikeudelliset seikat, jotka jokaisen opettajan tulisi tuntea.

Teksti: Mikko Hyttinen

Pääluottamusmiehen tehtävä

Yksi luottamusmiehen tärkeimpiä tehtäviä on kuunnella jäsenten ajatuksia, ideoita, huolia ja ongelmia niin käytävillä kuin henkilökohtaisissa keskusteluissakin.

Aloittaessani Karelia-ammattikorkeakoulun pääluottamusmiehenä syksyllä 2019 päätin, että olen moneen suuntaan aktiivinen pääluottamusmies. Päätin myös, että pyrin mieluummin estämään tulipaloja kuin vain sammuttamaan niitä. Tämä ratkaisu on ollut onnistunut ja tällä hetkellä edunvalvonta Karelia-ammattikorkeakoulussa toimii kokonaisuutena hyvin.

Yhteistyö ay-toimijoiden kanssa tärkeää

Edunvalvonta onnistuu parhaiten, kun sitä hoitamassa on aktiivinen ja yhteistyökykyinen tiimi. Karelia-ammattikorkeakoulussa luottamusmiestiimin muodostavat OAJ:n luottamusmiehet Atte Korte (pääluottamusmies), Olli Haapiainen (luottamusmies) ja Mikko Hyttinen (varaluottamusmies).

Karelia-ammattikorkeakoululle perustettiin vuoden 2020 aikana uusi työnantajakohtainen paikallisyhdistys. Paikallisyhdistys on aloittanut toimintansa aktiivisesti muun muassa suunnittelemalla ammattikorkeakoululle soveltuvia jäsentilaisuuksia ja edunval-

vontatapaamisia. Paikallisyhdistys on myös toiminut luottamusmiesten tukena eri asioissa ja evästänyt luottamusmiehiä neuvotteluihin. Konkreettinen esimerkki paikallisyhdistyksen tahtotilan toteutumisesta on joulukuussa 2021 Karelian opettajille järjestelyerän osana maksettu kinkkuraha.

Ammattikorkeakoulussa on myös hallinto- ja tukipalveluhenkilöstöä, ja heitä edustavat Jytn ja JHL:n luottamusmiehet. Myös heidän kanssaan on tärkeää tehdä yhteistyötä. Karelia-ammattikorkeakoulussa järjestämme luottamusmiesten kahvihetkiä, joissa vaihdamme omia ja liittojemme ajatuksia. Ennen paikallisyhdistyksen pyrimme myös löytämään yhteisiä neuvottelutavoitteita.

Hyviä suhteita kannattaa ylläpitää

Jäsenet antavat luottamusmiehille säännöllisesti palautetta työpaikalla esiintyvistä kehittämiskohteista ja epäkohdista. Pahimmillaan epäkohdat ja puutteet voivat johtaa riiteltyyn ja erimielisyysneuvotteluihin. Asioihin tarttuminen ajoissa ehkäisee riitoja ja

parantaa työpaikan käytäntöjä. Kareliassa on luottamusmiehenä tekemistäni aloitteista neuvoteltu muun muassa työajanseurannan kehittämisestä, ulkomaan komennuksien käytännöistä, työajan suunnittelusta ja resurssoinnista ja opettajien lisätoista. Useimmat neuvottelut ovat myös johtaneet konkreettisiin parannuksiin.

Konkreettisiin asioihin keskittyvien neuvottelujen lisäksi on tärkeää ylläpitää suhteita työnantajaan. Karelia-ammattikorkeakoulussa tähän luotuja virallisia väyliä ovat luottamushenkilöiden kuukausikahvit ylimmän johdon kanssa ja henkilöstöasioiden kuukausipalaverit henkilöstöpäällikön kanssa.

Kuukausikahveilla keskustellaan vapaamuotoisesti ajankohtaisista asioista, ja ne ovat erinomainen tilaisuus vaihtaa ajatuksia ylimmän johdon kanssa sekä tuoda esille henkilöstönäkökulmia. Henkilöstöasioiden palaverissa keskustellaan työehtoihin ja yleisemminkin työoloihin liittyvistä käytännön asioista. Tässä tapaamisessa on hyvä esimerkiksi nostaa esiin sellaisia pienempiä asioita, jotka eivät kuulu lakisääteisessä yhteistoiminnas-

on monipuolinen kokonaisuus

sa käsiteltäväksi.

Virallisten kanavien lisäksi on tärkeää, että luottamusmiehillä on muutoinkin suhteet työnantajan edustajiin kunnossa. Säännöllisellä ja matalan kynnyksen yhteydenpidolla ylläpidetään osapuolten välistä luottamusta ja yhteistyöhöhenkeä.

"ALOITTAESSANI PÄÄLUOTTAMUSMIEHENÄ HAVAITSIN, ETTÄ PAREMPI NIMITYS OLISI VOINUT OLLA JOSKUS KAUAN SITTEN KÄYTÖSSÄ OLLUT NIMIKE YLEISMIES, JOKA AUTTAA JA PALVELEE KAIKKIA."

Rakentavassa hengessä toimivilla luottamushenkilöillä on yleensä hyvät mahdollisuudet vaikuttaa asioihin. Karelia-ammattikorkeakoulussa pääluottamusmies ja paikallisyhdistyksen puheenjohtaja tapaavat säännöllisesti sidosryhmien edustajia.

Viimeisimmässä edunvalvontatapaamisessa keskusteltiin ammattikorkeakoulun rehtori Petri Raivon kanssa muun muassa etäopetuksen opettajille ja oppimisille aiheuttamista haasteista.

Luottamusmies on jäseniä varten

Aloittaessani pääluottamusmiehenä havaitsin, että parempi nimitys olisi

voinut olla joskus kauan sitten käytössä ollut nimitys yleismies, joka auttaa ja palvelee kaikkia. Kaikkien palveluun en kuitenkaan ole lähtenyt, vaan olen pitänyt kiinni siitä, että luottamusmiesten palvelut ovat OAJ:n jäsenten maksama jäsenpalvelu.

Yksi luottamusmiehen tärkeimpiä tehtäviä on kuunnella jäsenten ajatuksia, ideoita, huolia ja ongelmia niin kahvihuoneissa, käytävillä kuin henkilökohtaisissa keskusteluissakin. Luottamusmiesten tulee olla helposti tavoitettavissa. Jäsenten asioita on myös pyrittävä edistämään tehokkaasti ja tavoitteellisesti. Tarvittaessa luottamusmies voi turvautua OAJ:n toimiston asiantuntijoiden apuun.

Luottamusmiehen tulee pitää jäsenet ajan tasalla oman oppilaitoksen asioista. Karelia-ammattikorkeakoulussa OAJ:n jäsenet saavat säännöllisesti pääluottamusmiehen tiedotteen, johon on koottu edunvalvonnan ajankohtaiset ja keskeiset asiat.

Luottamusmiehen tuki-verkko ja uusia aktiiveja

Luottamusmiehen tehtävä on vaativa ja ajoittain varsin raskaskin. On erittäin tärkeää, että luottamusmies saa tukea ja ohjausta tehtäväänsä. Oman luottamusmiestehtäväni kannalta tärkeää tukea on antanut

Pohjois-Karjalan alueyhdistyksen edunvalvontaryhmä ja ammatillinen jaosto. Erittäin antoisina ja tärkeinä olen kokenut myös OAJ:n valtakunnalliset luottamusmiesten neuvottelupäivät ja niillä tapahtuvan kokemusten vaihtamisen.

Myös eri oppilaitosten luottamusmiesten välinen yhteydenpito tuo arvokasta tukea tehtävän hoitamiseksi. Esimerkiksi itse olen saanut paljon näkökulmia keskusteluista Haaga-Helian ja Savonian pääluottamusmiesten kanssa.

Kentällä on mielestäni selkeää tarvetta uusille aktiivisille toimijoille. Luottamusmiehen tehtävä on vaativa, mutta tästä huolimatta voin suositella tehtävää myös muille. Luottamusmiehen tehtävä on tarjonnut itselleni sopivasti uutta haastetta ja mahdollisuuden nähdä eri asioita uudelta näkökulmasta.

Luottamusmiehen tehtävään ei vaadita ennakkokoulutusta tai pitkää historiaa ay-tehtävistä, sillä OAJ tarjoaa tehtävään koulutusta ja tukea. Tehtävän hoitamisen puolestaan oppii parhaiten käytännön kautta, ei oppikirjoista. Olen itse valmis auttamaan uusia toimijoita eteenpäin ja uskon, että sama valmius löytyy myös muiden oppilaitoksien luottamushenkilöiltä.

Teksti: Atte Korte

DUUNISSA DUBAISSA

Värikäs ja yllätyksellinen työelämäjakso DubaiExpo2020 tarjosi Haaga-Helian opiskelijoille ja henkilökunnalle loistavan paikan kansainvälistää sekä henkilökuntaa että opiskelijoita.

Kansainvälistyminen ja monikulttuurinen tiimityö ovat asioita, joita ei ole helppo opettaa ilman omakohtaista kokemusta. Maailmannäyttelyt ovat isoja, globaaleja tapahtumia, joita pidetään joka viides vuosi. Niiden tavoite on edistää maailmanrauhaa, innovaatioita, verkostoitumista, vaikuttavuutta ja yhteenkuuluvuutta. DubaiExpo2020 tarjosi Haaga-Helialle loistavan paikan kansainvälistää ja monikulttuurista sekä henkilökuntaa että opiskelijoita yhteistyössä pääkonsuli Severi Keinälän luotsaaman Business Finlandin Expo-tiimin kanssa.

Mikä on DubaiExpo2020?

Koronan takia vuodelle 2020 aiottu kuuden kuukauden maailmannäyttely siirrettiin vuodelle eteenpäin, mutta nimi säilyi samana ja maailmannäyttely järjestettiin lokakuun 2021 alusta maaliskuun 2022 loppuun. Haaga-Helia investoi tapahtumaan merkittävästi ja ryhtyi Business Finlandin partneriksi tarjoamalla paviljonkioppaiksi 28 työelämäjaksoa tekevää opiskelijaa sekä yhden henkilökunnan edustajan. Tämän lisäksi seitsemän opettajaa sai mahdollisuuden työskennellä kuukauden opiskelijoiden ja Business Finlandin tiimin osana Suomen paviljonki Lumessa (Snow Flake).

Suunnitelmat alkoivat hyvissä ajoin, opiskelijat kävivät viiden opintopisteen Expo Akademian, jossa he opiskelivat yksityiskohtaisesti moninaisia asioita Suomen ja Yhdistyneiden Emiraattien taloudellisista ja poliittisista suhteista, arabi- ja Expo-kulttuurista, paviljongissa esillä olevien yritysten tuotteiden tai palveluiden esittelystä, yleisestä vierasvaraisuudesta ja asiakaspalvelusta. Kurssilla oli myös runsas määrä vierailijaluennoitsijoita, muun muassa edellisen suuren Expon pääkonsuli Pertti Huitu. Expo2020:n teema oli Connecting minds, Creating future ja sillä kolme

Joukkoa luotsasi kansainvälisen yritystoiminnan lehtori Päivi Käre-Zein.

alateemaa: mahdollisuus, liikkuvuus ja kestävä kehitys. Osallistujamaita oli 192 omine paviljonkeineen, jotka olivat auki seitsemän päivää viikossa. Pinta-alaltaan Expo vastaa Helsingin ydinkeskustaa, joten kaikkea ei mitenkään ehdi nähdä. Expon kävijämääräksi odotettiin 25 miljoonaa, mutta korona rokotti tapahtumaa kovasti. Alueella oli runsaasti ruokapisteitä, ravintoloita ja ruokavaunuja, lisäksi alueella oli keskimäärin 60 eri showta päivässä.

Mitä osallistujat saivat?

Paviljongissa oli esillä yli 40 suomalaista partneriyritystä, ja kaiken kaikkiaan yli 100 yritystä oli edustettuna Expon aikana erilaisissa tilaisuuksissa. Rahoitus on jaettu valtion ja yksittäis-

ten yritysten kesken. Yrityksille Expo on tärkeä verkostoitumis- ja myyntitapahtuma. Opiskelijat puolestaan oppivat tehokkaasti vaaditun työelämäjakson ohessa muun muassa monikulttuurista tiimityötä, suvaitsevaisuutta, yhteisöllisyyttä ja asiakaspalvelukulttuuria poikkeuksellisen globaalissa ympäristössä. Jotkut opiskelijoista suorittivat etäopintoja työskentelyn ohessa.

Dubain aktiivinen elämä, eritoten iltaelämä, oli elämys monelle vähemmän matkustaneelle nuorelle. Monet saivat yrityselämään tärkeitä kontakteja, ja muutamille opiskelijalle onkin jo avautunut työtarjouksia. Myös opinnäytetöistä yritysten kanssa on sovittu.

Teksti: Päivi Käre-Zein, kansainvälisen yritystoiminnan lehtori, Haaga-Helia

Ammattikorkeakoulun tutkintolautakunta on näköalapaikka opiskelijan oikeusturva-asioihin

Tutkintolautakunnan toiminnassa tärkeintä on opiskelijan tai opiskelemaan hakevan henkilön oikeusturvan toteutumisen varmistaminen.

Tutkintolautakunnan toiminnassa tärkeintä on opiskelijan tai opiskelemaan hakevan henkilön oikeusturvan toteutumisen varmistaminen. Lautakunnan sihteeri valmistelee asiat lautakunnalle hankkimalla asian ratkaisun kannalta tarpeelliset selvitykset. Näitä ovat esimerkiksi oikaisuvaatimuksen kohteena oleva opintosuoritus tai valintakoe ja arvioinnin suorittaneen opettajan lausunto.

Lautakunnan jäsenet perehtyvät huolellisesti kaikkeen aineistoon ja kokouksessaan lautakunta harkitsee, tulisiko opintosuorituksen arviointia tai opiskelijavalinnan tulosta muuttaa.

Lautakunnassa on jäsenvaatimuksia

Opintosuoritusten arvioinnista tehty oikaisuvaatimukset ovat Kareliassa liittyneet siihen, että opiskelija haluaisi saada suorituksestaan paremman arvosanan. Kyse voi olla esimerkiksi tilanteesta, jossa opiskelijan suoritus on jäänyt yhden pisteen päähän seuraavasta arvosanasta. Tapaukset päättyvät useimmiten siihen, ettei opettajan tekemää arviointia ole syytä muuttaa.

Oman puheenjohtajakauteni aikana muistan olleen kaksi tapausta, joissa tutkintolautakunta hyväksyi opiskelijan oikaisuvaatimuksen. Toisessa tapauksessa oli kyse siitä, että opiskelijan opinnäytetyö oli arvioitu väärässä menettelyssä. Tässä tapauksessa tutkintolautakunta kumosi arvioinnin ja palautti opinnäytetyön uudelleen arvioitavaksi.

Toisessa tapauksessa opettaja oli itse omassa lausunnossaan esittänyt, että tutkintolautakunta voisi muuttaa opiskelijan arvosanaa, ja näin myös tehtiin.

Opiskelijavalintaa koskevien oikaisuvaatimusten käsittely voi olla huomattavasti monimutkaisempaa. Opiskelijavalintaan voi liittyä monenlaista aineistoa: kirjallisia tehtäviä, yksilöhaastatteluja, ryhmähaastatteluja, soveltuvuuskokeita, terveydentilaselvityksiä, jne. Yleensä näiden asioiden valmistelu ja käsittely vaatii selkeästi enemmän työtä ja perehtymistä.

Oikaisuvaatimus vaatii hyvät perustelut

Hakijat vaativat opiskelijavalintaan useimmiten muutosta ilman kunnollisia perusteluja. Asia kuitenkin tutkitaan tällöinkin tarkasti tutkintolautakunnassa, mutta tällaisessa tilanteessa oikaisuvaatimus useimmiten hylätään.

Opiskelijavalintojen osalta tutkintolautakunta on myös ajoittain hyväksynyt yksittäisiä oikaisuvaatimuksia. Näissä tapauksissa on ollut kysymys esimerkiksi siitä, että hakijaa ei ole otettu opiskelijaksi puuttuvan hakukelpoisuuden vuoksi, vaikka hakija on ollut hakukelpoinen. Lisäksi on ollut tapauksia, joissa hakijan valintakokeen pisteytyksessä on arviointiperusteiden mukaan selkeästi tapahtunut virhe.

Tutkintolautakunnan puheenjohtajana toimiminen on ollut ajoittain haasteellista, mutta samalla hyvin mielenkiintoista. Tehtävä on tarjonnut mahdollisuuden nähdä ja syvällisemmin tutustua myös muiden kuin oman alan opintosuorituksiin ja valintakokeisiin. Opiskelijan oikeusturvaan syventymisen on myös ollut juridiikan opettajalle ammatillisesti kehittävä.

Teksti: Atte Korte, tutkintolautakunnan puheenjohtaja, Karelia-ammattikorkeakoulu

Tekstiili- ja kuvataiteilija Mervi Vuolas on suunnitellut ja valmistanut lukuisia yksilöllisiä arkkupeitteitä.

UUTTA TARVETTA MUOTOILUAJATTELULLE

Muotoilu on opittu löytämään tekniikan alta, muotoilu onkin nykyisin varsin suosittu vapaasti valittavina opintoina.

Olen muotoilun lehtori Turun ammattikorkeakoulussa, ja ensi vuonna työvuosia AMK:sta on kertynyt tasan 20 vuotta. Koulutukseltani olen taiteen maisteri, tekstiilitaiteilija ja kuvataideopettaja. Pitkään AMK-opettajauraan on ehtinyt nähdä koulutuksen niin ylä- kuin alamäkiäkin. 2000-luvun alku oli voimakasta ammattikorkeakoulun kehittämisen aikaan. Luotiin kansainvälisiä verkostoja ja työelämäyhteyksiä. Opiskelijat rakensivat omia messuosastojaan niin Tukholmaan kuin Frankfurtiin.

Vuonna 2011 tuli kulttuurialan koulutuksen suuret leikkaukset, ja muotoilun koulutusta lopetettiin laajasti. Esimerkiksi tekstiilisuunnittelun koulutusta oli aikaisemmin tarjolla seitsemässä ammattikorkeakoulussa, ja silloin se karsiutui yhteen. Näissä myllerryksissä Turun ammattikorkeakoulun muotoilun koulutus on myös joutunut muuttumaan rajusti.

Muotoiluajattelua ns. korkeakouludiplomiopintoina

Tällä hetkellä muotoilu on osa tekniikan koulutusta. Konetekniikan insinööriopiskelijat voivat valita muotoilun erikoistumisalakseen, ja viime keväänä valmistuikin jo ensimmäinen muotoiluinsinööri. Muotoilu on vihdoinkin opittu löytämään tekniikan alta, ja se on nykyisin myös hyvin suosittu vapaasti valittavina opintoina.

Kuluneena lukuvuotena on Turun AMK:ssa ollut mahdollista ensimmäistä kertaa opiskella myös muotoiluajattelua ns. korkeakouludiplomiopintoina 15-60 op. Nämä opinnot ovat avoimen AMK:n

järjestämiä, ja ne on mahdollisuus suorittaa myös työn ohessa. Myös nämä opinnot on löydetty hyvin, ja vaikuttaa siltä, että niille on tarvetta.

Vaikka koulutusalan muutokset ovat välillä hyvin suuria, ja vaativat opettajilta hyvin paljon, voitodeta, että ne myös opettavat ja kehittänyt paljon. Usein todellista uusiutumista tapahtuu vasta pakon edessä. Näin pitkän amk-opettajauran jälkeen voi olla tyytyväinen ja todeta, ettei ole tarvinnut vaihtaa työpaikkaa uusien haasteiden takia, vaan haasteita työhön on tullut ihan riittävästi, ellei vähän liikaakin. Varsinkin vaikeina aikoina SKO ja Turun kauppa- ja kulttuuriopettajat ovat olleet suurena vertaistukena.

Henkireikänä oma luova tekeminen

Olen opetustyöni ohessa toiminut myös aktiivisesti tekstiilitaiteilijana. Oma luova työ on ollut hyvä vastapaino ja henkireikä ilman ulkopuolelta tulevia rajoitteita tai vaatimuksia. Viimeisin yksityisnäyttelyni oli Turun ekumeenisessa taidekappelissa Hirvensalossa, Turussa. Sain tähän Turun kauppa- ja kulttuuriopettajilta apurahan, joka myönnetään ansioituneille yhdistyksen jäsenille.

Esillä oli arkkupeitteitä, jotka olivat käsin neulottuja karkeasta luonnonmateriaalista ja osin kasvivärjättyjä. Peitteillä halusin tuoda esille elämän luonnollista kiertokulkua. Ensimmäiset arkkupeitteet suunnittelin ja valmistin lähes kymmenen vuotta sitten. Kaksoisveljeni, puuseppä Matti Vuolas oli miettinyt jo pitkään täysin maatuvan ja palavan arkun tekoa, joten niinpä yhdistimme

osaamisemme ja teimme ensimmäisen yhteisen tuoteprojektin.

Tein yksinkertaista arkkua koristamaan vähäeleisen arkkuliinan, joka oli kapea ja arkun päällä pitkittäin käytettävä. Tämä kokonaisuus kiersikin sitten ekologisen muotoilun jurytetyssä ryhmänäyttelyssä eri puolella Suomea ja myös Espanjassa.

Arkkupeitteitä seurakuntiin ja sukujen käyttöön

Arkkupeite on siunaustilaisuudessa käytettävä yleensä koko arkun peittävä tekstiili. Jos se on valkoinen, siitä käytetään nimeä arkkualba. Siunaustilaisuuden jälkeen peite korjataan arkun päältä pois. Arkkupeitteitä on hankittu seurakuntiin ja yksittäisten sukujen käyttöön. Peite verhoaa vaatimattomankin arkun kauniisti luoden lämpöä, lohtua ja arvokkuutta. Arkkupeiteenä on aikaisemmin voitu käyttää perheen tai suvun arvotekstiiliä, ryijyä tai raanua.

Olen suunnitellut ja valmistanut myös useampia saattopeitteitä eri hoitolaitoksille. Niitä käytetään omaisten jättäessä viimeisiä jäähyväisiään poisnukkuneelle. Perinteisesti poisnukkuneen päälle on laitettu valkoinen lakana, johon on laskosteltu risti. Suunnittelemani saattopeitteet ovat olleet kangaspuisia kudottuja villaisia peitteitä. Värimaailmaltaan ne ovat olleet vaalean sinivihreitä tai tumman sinivioletteja kylmän valkoisen sijaan.

Teksti ja kuva: Mervi Vuolas, lehtori, Turun ammattikorkeakoulu, Turun AMK:n Työsuojelutoimikunnan opettajajäsen sekä Turun kauppa- ja kulttuuriopettajien sihteeri ja yhteysopettaja

Ammatillista asiantuntijuutta OAJ:n valtuustoon SKO - Suomen korkeakoulujen ja toisen asteen opettajat ry

2

Vesa MUIKKULA
AmE, LM
Ammattiopisto Luovi

3

Tuomas KAUKORANTA
Englannin opettaja, FM
Hyria

4

Ulla KANGASNIEMI
Lehtori, FM, PLM
Lapin amk

5

Päivi KÄRI-ZEIN
Lehtori, KTM
Haaga-Helia Amk

6

Konsta OJANEN
Lehtori, MBA
WinNova

7

Matti SEISE
AmO, FM, VLM
Helsinki Business College

8

Atte KORTE
Lehtori, OTT, PLM
Karelia-amk

9

Teija LAUNIAINEN
Lehtori, KTM, PLM
LAB amk

10

Timo SIRVIÖ
Lehtori, FM, PLM
Savonia-AMK

11

Ulla KAUKOLA
Lehtori, FM, LM
Laurea Amk

12

Carita VILÉN
Matkailualan opettaja
AmO, Omnia

13

Arto ANETJÄRVI
Lehtori, MBA, PLM
Sasky

Ennakkoäänestys 28.2. - 14.3.
Varsinaiset vaalipäivät 4. - 5.4.